

שליחות זו לארם-צובה לשם העתקת שנויי הכתיב והנקוד שבתנ"ך "כתר תורה" לבן-אשר יצאה לפועל, אבל לא על ידי סבי עצמו, אלא על ידי חתנו ר' משה יהושע קמחי ז"ל. נראה, שזקנותו וחולשתו של סבי לא אפשרו לו את הנסיעה, והעבירה לחתנו. סבי נפטר בירושלים בשנת תרל"ד, בן שמונים וארבע.

אוצר החכמה

בתב-היד של רשימת השנויים, ושנעשתה על ידי דודי, ר' משה יהושע קמחי, נשאר אחרי מות סבי אצל אבי ז"ל.

1234567

לעמוד קטן: חתנו של ר' משה'לי

ר' משה'לי פיזיצר — ר' משה מפיזיץ — עיירה אצל בריסק. עלה לארץ-ישראל והגיע ירושלימה בכה באלול תרל"ג.

אוצר החכמה

לעמוד קצ: ר' ישראל שואב-המים

ר' ישראל שואב-המים לא ידע ואמנם עולם-הזה מהו, בכל זאת זכה וראה את עולמו בחייו. זכות ישיבתו הקבועה בחורבה, אף על פי שבתו היה מחוץ לחורבה, וזכות הסתופפותו במקדש בית-הכנסת הגדול כל הימים כולם עמדו לו, שבניו ואחריו נעשו לשמשים קבועים בבית-הכנסת הגדול וזכו על ידי כך בפרנסה...

אוצר החכמה

ר' שמעון-שמש, השמש של בית-הכנסת הגדול "בית יעקב" בחורבת רבי יהודה והחסיד, הלך והזקין. את ה"שבעים" כבר עבר מזמן, והלך והתקרב ל"גבורות". וככל שהלך והזקין, כן הלכה וכבדה עליו התנועה, ובפרט שגם לפני זה הייתה התנועה כבדה עליו, מאחר שבעל-בשר היה.

משום-כך שם ר' שמעון-שמש את עינו בילדיו של ר' ישראל שואב-המים. הללו היו רגילים להמצא אצל אביהם השתקן בתוך בית-הכנסת הגדול כדי להוציא ממנו כמה פרוטות, שנמצאו אצלו. ר' שמעון-שמש התחיל להעסיקם כעוזרים לו. הצטיין בזה וביחוד ילד מילדי ר' ישראל, שהיה כבר בגיל של בחור. הוא גילה רצון ותריצות בעבודת השמשות של בית-הכנסת.

לא עברו ימים מרובים, ור' שמעון-שמש מסר את העבודה כולה לבחור זה, לבנו של ר' ישראל שואב-המים, עד שהוא, בנו של ר' ישראל שואב-המים, נעשה השמש האמיתי של בית-הכנסת הגדול. ר' שמעון-שמש נשאר רק בעל התואר וגם הדופק בבוקר השכם את שלש הדפיקות המסתוריות על דלתות בית-הכנסת הגעולות ופותחן, וקבל גם את המשכורת של השמש ואת ההע-

נקות הגדולות, שבעלי-הבתים החשובים נתנו לשמש. ואכן, גם השמש-הבחור קבל הענקות, ולבית ר' ישראל באה הרוחה.

ושוב עברו ימים, עד שר' שמעון-שמש נפטר והלך לעולמו. בשם טוב הלך ובשיבה טובה, זקן ושבע-ימים. גבאי בית הכנסת הגדול, וביחוד המתפללים, שמו עיניהם בשמש-העוזר למנותו שמש ראשי.

אולם, על משרה טובה זו היו הרבה קופצים, ורבים היו המועמדים, וביניהם גם יחסנים, שאנשים חשובים השתדלו בעדם. כדרך העולם, היו הללו צריכים להתקבל, ולא הבחור העוזר, אף על פי שהוא היה יותר מוכשר מהם ואף על פי שכל המתפללים ידעוהו והכירוהו ושבעו ממנו רצון.

אבל כאן עמדה לו, לר' ישראל שואב-המים, זכות התורבה שלו, זכות ישיבתו והסתופפותו כל הימים בתוך התורבה הקדושה, וזכות היותו שואב-מים מתוך תבורות הרבים והמסתוריים של התורבה בשביל בית-הכנסת הגדול של התורבה ובשביל תינקות של בית רבן שבחורבה. משרת השמשות בבית-הכנסת הגדול של התורבה נמסרה לבנו. הוא בא במקום ר' שמעון-שמש.

רק לדבר אחד לא זכה: הוא, ששמו היה יעקב, לא נקרא בשם ר' יעקב-שמש, כפי שנקרא קודמו ר' שמעון-שמש. שמו נשאר גם אחר כך "ינקלה השמש", מתוך הרגל ומתוך שיגרא דלישנא מן הימים, שבהם היה ילד-בתור ועוזר לר' שמעון-שמש.

ועוד דבר, יותר רציני מהראשון: הוא לא זכה לאריכות-ימים כר' שמעון-שמש, ומת בגיל שלפני זקנה.

וכשמת — נתמנה בנו במקומו, ושוב לא יצאה שמשות בית-הכנסת הגדול של התורבה מתוך ביתו של ר' ישראל שואב-המים.

אולם, בימיו של בן-בנו זה של ר' ישראל שואב-המים ירדה מדרגת חשיבותה של השמשות בבית-הכנסת הגדול "בית יעקב" שבחורבה, מפני שירדה גם מדרגת חשיבותו של בית הכנסת עצמו, מפני שירדה גם מדרגת חשיבותה של התורבה כולה, מפני שירדה גם מדרגת חשיבותה של העיר העתיקה כולה.

וכל זה מפני שהעיר העתיקה כמעט שהתרוקנה מיושביה היהודים. הללו יצאוה ועברו להתישב בשכונות החדשות והמדרגיות שמחוץ לחומת ירושלים העתיקה. בין חומות ירושלים העתיקה נשארו רק תושביה הותיקים, שומרי החומות האמתיים, שנשארו שומרי אמונים למקומם וקבלו עליהם לא לעזוב את בתיהם הישנים, את חצרותיהם עם ה"חזקות" שעליהן ואת סמטאותיהם הקודרות והחביבות עליהם במסתוריות הלטיפה שלהן — כל ימי חייהם.